

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoP/83/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2115201658
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Renáta Gavalcová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2115201658.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: X. Z., nar. XX.XX.XXXX, dočasne zverená do starostlivosti starej matky C. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XX/X, P., v konaní maloletá zastúpená kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, pracovisko Hlohovec, dieťa rodičov - matky: F. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XX/X, P., zastúpená advokátom: JUDr. Daniel Pavelka, AK so sídlom Pribinova 46, Hlohovec, otec: C. Z., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J., t.č. bytom S. XX, okres Topoľčany, o návrhu starej matky na zverenie maloletej do jej osobnej starostlivosti, o návrhu otca na nariadenie predbežného opatrenia, o odvolaní starej matky proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 28. septembra 2015, č.k. 11P/11/2015-84, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa m e n í tak, že návrh otca na nariadenie predbežného opatrenia na úpravu styku s mal. X. z a m i e t a.

odôvodnenie:

Uznesením napadnutým odvolaním súd prvého stupňa nariadil predbežné opatrenie ktorým dočasne upravil styk otca s maloletou X. tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou každý párný týždeň v sobotu od 15.00 hod. do 18.00 hod. a každý nepárny týždeň v nedeľu od 15.00 hod. do 18.00 hod. a to za prítomnosti starej matky maloletej, ktorá je povinná maloletú na stretnutie s otcom riadne pripraviť. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ustanovení § 75 ods. 1, 2, 4, 6, 8, § 77 ods. 1, 2 Občianskeho súdneho poriadku, keď vecne svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že po preskúmaní návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a po preskúmaní obsahu spisu sp.zn. 11P/11/2015 a sp.zn. 8P/70/2015 sa súd stotožnil s dôvodmi návrhu na dočasnú úpravu styku otca s maloletou, a preto návrhu na nariadenie predbežného opatrenia vyhovel spôsobom uvedeným vo výroku rozhodnutia. V danej veci súd dospel k záveru, že je potrebné dočasne upraviť stretávanie otca s maloletou. Zo spisu tunajšieho súdu sp.zn. 11P/11/2015 a sp.zn. 8P/70/2015 vyplýva, že rodičia maloletej nežijú v spoločnej domácnosti, maloletá bola dočasne ponechaná v starostlivosti starej matky, matka maloletej je na liečení z drogovej závislosti. Otec sa s maloletou nestretáva, nakoľko mu to stará matka maloletej neumožňuje, pričom naposledy videl maloletú v decembri 2014. Otec má vo vzťahu k maloletému dieťaťu rodičovské práva a povinnosti a je dôležité, aby mu bolo umožnené budovať si zdravý a plnohodnotný vzťah k dieťaťu, čo nie je možné, pokiaľ mu bude styk s maloletým dieťaťom bezdôvodne zamedzovaný. Súd má za to, že v záujme zdravého vývoja maloletého dieťaťa je nevyhnutné zachovať si vzťah k otcovi ako k jednej z najbližších osôb v jeho živote, tento vzťah rozvíjať, čo je možné iba za predpokladu, že bude otec s dieťaťom v pravidelnom kontakte. Zároveň je súd názoru, že z dôvodu, že otec bol naposledy s maloletou v kontakte pred 9 mesiacmi a vzhľadom na útlý vek dieťaťa (necelé 2 roky), je potrebné k opätovnému nadviazaniu vzťahu medzi otcom a maloletou pristupovať opatrne. Vzhľadom na uvedený časový odstup od posledného kontaktu nie je zrejmé, ako bude maloletá na otca reagovať, a preto by nebolo v záujme maloletej vystavovať ju riziku stresových situácií, ktoré riziko by mohlo zo širšej úpravy styku vyplynúť. Súd pritom považoval za dočasne postačujúcu úpravu stretávania sa otca s maloletou v jeden víkendový deň v párnom týždni (sobota) a v jeden víkendový deň v nepárnom týždni (nedeľa) v trvaní 3 hodiny, ktorý styk by mal slúžiť na obnovenie vzťahu medzi otcom a maloletou. Na širšiu úpravu styku vrátane

prespatia bude potrebné vykonať dokazovanie (vrátane prešetrenia bytových pomerov otca), ktoré pred nariadením predbežného opatrenia nie je možné vykonať. Zároveň vzhľadom k veľkému časovému odstupu od posledného stretnutia otca s maloletou a ku skutočnosti, že od narodenia žije maloletá v domácnosti starej matky, ktorej aj bola maloletá dočasne ponechaná v starostlivosti (nakoľko matka túto z dôvodu liečenia vykonávať nemôže), považoval súd za nevyhnutné, aby sa styk realizoval za prítomnosti starej matky, na ktorú je maloletá zvyknutá, a ktorá by mohla byť nápomocná pri nadviazovaní kontaktu a obnovení vzťahu medzi otcom a maloletou. Súd pri určení časového rozsahu stretnutia prihliadol na vek maloletej, ktorá ešte potrebuje poobedný spánok, ako aj na potrebu uklidniť sa pred nočným spánkom, a preto určil stretnutie na poobedie od 15.00 do 18.00 hodiny, ktorý časový priestor považuje pre začiatok za postačujúci pre vytvorenie interakcie medzi otcom a dieťaťom a obnovenie ich vzťahu. Zároveň má súd za to, že v záujme maloletej je úprava styku jeden deň v každom týždni, oproti dvojtyždňovému intervalu (ako navrhoval otec), nakoľko v prípade, že by pri dvojtyždňovom intervale z akéhokoľvek dôvodu stretnutie odpadlo, ďalšie by sa realizovalo až o mesiac, čo je dlhá doba. Z dôvodu, aby sa nepokračovalo v odcudzení medzi otcom a maloletou, nariadil súd predbežné opatrenie, ktorým upravil právo otca na stretávanie sa s maloletou v nevyhnutnom rozsahu, a to na čas, kým súd právoplatne nerozhodne o úprave práv a povinností k maloletému dieťaťu vo veci samej. Nakoľko ide o konanie, ktoré mohlo začať aj bez návrhu a súd nie je viazaný návrhom otca, nebolo potrebné osobitne rozhodovať o prevyšujúcom návrhu otca.

Proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa podala v zákonnej lehote odvolanie stará matka v ktorom uviedla, že otec maloletej je dlhodobo drogovo závislý a užíva alkoholické nápoje a preto svojej vnučke X. nemôže dovoliť kontakt s otcom. Je ochotná umožniť to, aby sa vnučka X. s otcom stretávala, ale len v jej prítomnosti každý druhý týždeň v piatok od 15.00 hod. do 18.00 hod. pod podmienkou, že prinesie potvrdenie od lekára z psychiatrie z predchádzajúceho dňa, že nepožil žiadne návykové látky. Ďalej vo svojom odvolaní uviedla, že otec maloletej a ani žiadni príbuzní zo strany otca nejavili záujem o maloletú X. od jej narodenia a ani žiadnym spôsobom neprispeli k jej výchove. Maloletá otca nepozná a ani nemá k nemu vytvorený žiadny citový vzťah. Zároveň je toho názoru, že nie je v záujme maloletej, aby s otcom naviazala akýkoľvek citový vzťah z dôvodu zlého príkladu nielen ako otca ale ako človeka samotného.

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany vo svojej správe zo dňa 16.11.2015 uviedol, že nebolo možné prešetriť pomery v domácnosti u otca maloletej X., nakoľko otec sa v súčasnosti od 16.10.2015 nachádza vo výkone trestu v Leopoldove.

Právny zástupca matky maloletej vo svojom vyjadrení k odvolaniu starej matky uviedol, že matka maloletej F. P. je stále umiestnená v liečebni a nemá s ňou osobný kontakt a preto s ňou nemohol osobne obsah odvolania prejednať a nepozná tak jej názor na vzniknutú situáciu.

Otec maloletej odvolací návrh nepodal, k odvolaniu starej matky písomné vyjadrenie nezaslal.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - účastník konania (§201 a § 204 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 201 a § 202 O.s.p.), postupom bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 212 ods. 2 písm. a) O.s.p. v spojení s ust. § 81 ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie starej matky maloletého dieťaťa je dôvodné, pretože napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa je potrebné zmeniť a návrh otca na nariadenie predbežného opatrenia zamietnuť.

Predmetom konania vedeného na súde prvého stupňa pod sp.zn. 11P/11/2015 je návrh matky na zverenie maloletej dcéry X. do jej osobnej starostlivosti a určenie výživného na maloletú.

Predmetom odvolacieho konania je posúdenie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvého stupňa ktorým bol dočasne upravený styk otca s maloletou X. tak, že otec je oprávnený sa s ňou stretávať každý páry týždeň v sobotu od 15.00 hod. do 18.00 hod. a každý nepárny týždeň v nedeľu od 15.00 hod. do 18.00 hod. a to za prítomnosti starej matky.

Z obsahu spisu vyplýva, že rodičia maloletej X. sú manželia, avšak po narodení maloletej X. dňa XX.XX.XXXX sa matka spolu s dcérou odsťahovala do bytu svojej matky v P.. Z návrhu matky vyplýva, že otec maloletú dcéru od narodenia navštívil asi tri- krát, avšak na jej výživu neprispel žiadnou sumou. Dňa 13. augusta 2015 nariadil Okresný súd Trnava uznesením č.k. 8P/70/2015-8 predbežné opatrenie,

ktorým dočasne ponechal maloletú X. v osobnej starostlivosti starej matky F. P. a zároveň zaviazal matku platiť na maloletú výživné vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa podľa osobitného zákona a otca zaviazal povinnosťou platiť na maloletú výživné vo výške 40 eur mesačne a to vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám starej matky s účinnosťou odo dňa doručenia uznesenia. Z rozhodnutia ďalej vyplýva, že matka spolu s dcérou X. žila v domácnosti svojej matky od narodenia maloletej X., avšak v súčasnosti sa matka maloletej lieči na psychiatrickom oddelení vo Veľkom Záluží z dôvodu psychických problémov a drogovej závislosti a to už od mája 2015 a od tej doby sa o maloletú stará iba stará matka. Otec maloletú nenavštívil, neposlal žiadne výživné a ani sa nijakým spôsobom o maloletú nezaujíma. Z rozhodnutia ďalej vyplýva, že matka má ešte jednu vyživovaciu povinnosť k maloletej F. H., nar. XX.XX.XXXX, ktorá je zverená do starostlivosti otca Y. H. na základe rozhodnutia Okresného súdu Piešťany č.k.11C/48/2009. Otec vo svojej výpovedi na pojednávaní dňa 24.09.2015 v prejednávanej veci uviedol, že sa s maloletou nestretáva, keď naposledy ju videl minulý rok v decembri a to z toho dôvodu, že stará matka mu nechce dovoliť aby sa s ňou stretol. Tvrdil že mal problémy s návykovými látkami, avšak už 9 mesiacov nemá žiadne problémy a z tohto dôvodu navštevoval aj MUDr. S. na poliklinike v Piešťanoch, ktorú navštevuje už 15 rokov. Taktiež potvrdil, že bol viackrát súdne trestaný a kvôli tomu bol aj dlhší čas vo väzbe, nemohol sa starať o maloletú X. ako aj o jeho ďalšie dve deti a to maloletú R., ktorá je jeho dcérou z rozvedeného manželstva s U. H. a taktiež o maloletého C., ktorý bol synom U. H. z predchádzajúceho vzťahu a ktoré obe maloleté deti boli na čas po rozvode ich manželstva zverené do starostlivosti jeho rodičov. Z dôvodu že bol dlhší čas vo väzbe nemohol sa starať o deti a naposledy bol prepustený v roku 2011. Vo väzbe bol za ťažké ublíženie na zdraví, nevedel uviesť koľkokrát bol právoplatne odsúdený, ďalej uviedol, že odsúdený bol asi pred tromi mesiacmi Okresným súdom Topoľčany.

Z odpovede na lustráciu ZVJS ku dňu 04.11.2015 vyplýva, že otec maloletej X. je v súčasnosti vo výkone trestu v ÚZVJS Leopoldov, keď začiatok trestu je 13.10.2015 a koniec trestu je 13.03.2016 a to na základe rozsudku Okresného súdu Trnava pod sp.zn. OT/142/2015.

Zo správy MUDr. V. S. zo dňa 30.10.2015 vyplýva, že otec maloletej je evidovaný v psychiatrickej ambulancii Nemocnice A.Wintera, Piešťany.

Podľa § 74 ods. 1 O.s.p., pred začatím konania môže súd nariadiť predbežné opatrenie, ak je potrebné, aby boli dočasne upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

Podľa § 76 ods. 1 písm. f) O.s.p., predbežným opatrením môže súd uložiť účastníkovi najmä, aby niečo vykonal, niečo sa zdržal alebo niečo znášal.

Predbežné opatrenie možno vydať pred začatím konania (§ 74 OSP) alebo po začatí konania (§ 102 OSP), pričom jeho hlavnou funkciou je zabrániť dočasnou a provizórnou úpravou nepriaznivým následkom, ktoré by mohli nastať do rozhodnutia vo veci samej. Jedným z dôvodov na nariadenie predbežného opatrenia je potreba dočasnej úpravy právnych pomerov účastníkov a druhým je zabezpečenie výkonu súdneho rozhodnutia, ak by mal byť ohrozený. Na nariadenie predbežného opatrenia z dôvodu potreby dočasnej úpravy pomerov účastníkov je nutné, aby bola osvedčená danosť práva a aby neexistovali závažnejšie pochybnosti o potrebe takejto dočasnej úpravy. Účelom predbežného opatrenia nie je nahrádzať rozhodnutie vo veci samej, ale dočasne upraviť vzťahy účastníkov konania, avšak len v prípade hrozby vzniku určitej ujmy.

Pokiaľ ide o inštitút predbežných opatrení treba uviesť, že predbežné opatrenia sú predbežnými predovšetkým v tom zmysle, že ich možno nariadiť aj pred začatím konania vo veci samej, sú prípustné aj počas konania vo veci podľa § 102 O.s.p., avšak aj vtedy majú len predbežnú povahu, pretože ich môže nariadiť, len pokiaľ nie sú splnené podmienky pre konečné rozhodnutie. Predbežné opatrenia sú predbežnými aj v tom zmysle, že neprejudikujú práva účastníkov ani tretích osôb a svoje opodstatnenie strácajú, keď súd poskytne ohrozeným alebo porušeným právam definitívnu ochranu. Vydanie predbežného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva a aby nebolo vážnejších pochybností o potrebe predbežnej úpravy. V súvislosti s rozhodovaním o predbežných opatreniach v starostlivosti o maloleté deti treba uviesť, že zmyslom právnej úpravy formou predbežného opatrenia v uvedených konaniach je ochrana práv detí v prípade konkrétneho ohrozenia, kedy možno nariadiť odovzdať dieťa do starostlivosti druhého rodiča alebo inej osoby (§ 76 ods. 1 písm. b/ O.s.p.), prípadne určiť výživné v nevyhnutnej miere, ak je výživa dieťaťa vážne ohrozená (§ 76 ods. 1 písm. a/ O.s.p.). Starostlivosť treba chápať ako procesný nástroj, pričom jeho úprava potvrdzuje provizórnosť ako pojmový znak predbežného opatrenia.

Predbežné opatrenie nie je konečným rozhodnutím a jeho účelom je dočasná úprava pomerov účastníkov. Aby súd mohol vyhovieť návrhu na nariadenie predbežného opatrenia musí navrhovateľ aspoň osvedčiť základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana ako i osvedčenie, že je tu nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy.

Vzhľadom na vyššie zistené skutkové okolnosti a teda, že otec maloletej, ktorý požiadal o nariadenie predbežného opatrenia ohľadne úpravy styku s maloletou sa v súčasnosti nachádza vo výkone trestu v ÚZVJS Leopoldov, dospel odvolací súd k záveru, že v prejednávanej veci nie sú v súčasnosti osvedčené základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti uplatneného nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana a taktiež osvedčenie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy.

V danom prípade z doposiaľ zisteného skutkového stavu vyplýva, že maloletá X. žije v spoločnej domácnosti so svojou starou matkou a to na základe predbežného opatrenia nariadeného uznesením Okresného súdu Trnava zo dňa 13. augusta 2015, v konaní vedenom pod sp.zn. 8P/70/2015 a otec sa v súčasnosti nachádza vo výkone trestu v ÚZVJS Leopoldov, s nástupom výkonu trestu 13.10.2015 a s ukončením výkonu trestu dňa 13.03.2016. Keďže otec je v súčasnosti vo výkone trestu, tak v danom prípade nie je možné, aby sa mohla realizovať úprava styku otca s maloletou X. tak, ako otec žiadal vo svojom návrhu a preto je odvolací súd toho názoru, že v súčasnosti nebola osvedčená potreba dočasnej úpravy pomerov nariadením predbežného opatrenia ohľadne úpravy styku otca s maloletou, nakoľko takáto úprava styku, vzhľadom na súčasný pobyt otca v ústave na výkon trestu a útlý vek maloletej nie je v súčasnosti v záujme dieťaťa.

Odvolací súd je tak toho názoru, že otec v súčasnosti neosvedčil žiadnu skutočnosť, ktorá by vyžadovala okamžitý zásah súdu nariadením tohto predbežného opatrenia. V prípade ak by u otca v budúcnosti vznikli dôvody, pre ktoré by bolo potrebné nariadiť predbežné opatrenie úpravou styku s maloletou X., nakoľko by nebolo možné sa o takomto styku dohodnúť, nič nebráni otcovi tak urobiť a podať nový návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým by súd upravil jeho styk s maloletou X..

V zmysle vyššie uvedeného, preto odvolací súd v súčasnom štádiu konania nevidí žiaden zákonný dôvod, pre ktorý by vznikla potreba úpravy styku otca s maloletou X. predbežným opatrením. V konaní nebolo preukázané, že život a zdravie maloletého dieťaťa je ohrozené a preto sa neosvedčila potreba riešenia situácie dočasnou úpravou pomerov navrhnutou otcom maloletého dieťaťa.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 220 OSP zmenil tak, že návrh otca na nariadenie predbežného opatrenia zamietol, nakoľko neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1).

O trovách tohto odvolacieho konania bude v zmysle ust. § 145 O.s.p. v spojení s ust. § 224 ods. 1 O.s.p. rozhodnuté pri rozhodovaní o náhrade trov základného konania.

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerov hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.